Beschryving van de Straat Davids, van de Zuydbay, tot om het Eyland Disko. Als meede van de Z.O. bogt tot door het Waygat

Lourens Feykes Haan

bron

Lourens Feykes Haan, *Beschryving van de Straat Davids, van de Zuydbay, tot om het Eyland Disko. Als meede van de Z.O. bogt tot door het Waygat*. Gerard van Keulen, Amsterdam 1719

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/haan098besc01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

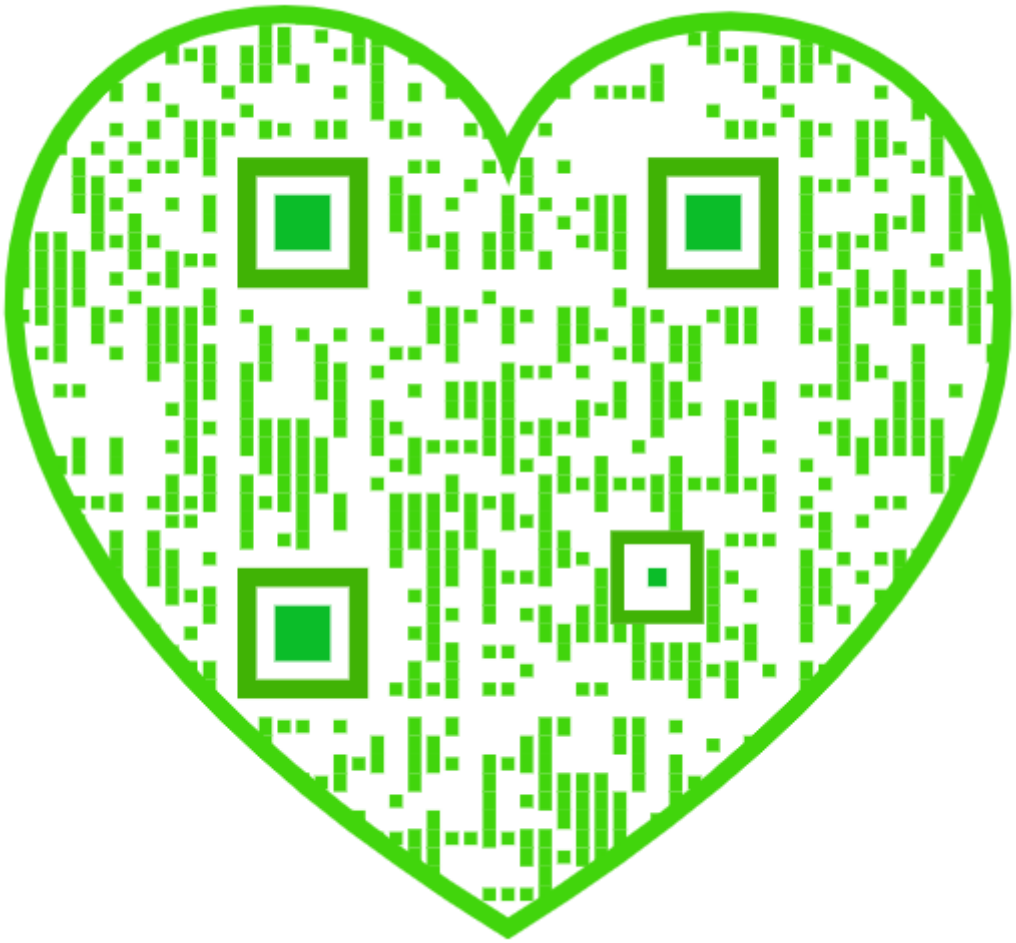

Beschryving van de Straat Davids, Van de *Zuydbay*, tot om het Eyland *Disko*. Als meede van de Z.O. bogt tot door het Waygat

Beschryving van de Zuyd Bay.

DE *Zuyd Bay* is gemeenelyk de Rendevoe voor de Scheepen om klaar te maaken, om na Huys te trekken. Deese *Bay* is seer kennelyk aan een *Fioert* die daar ontrent *½1 myl* bezuyden leyt. En mede *Z. W. 3. a 4 mylen*, van de *Z. Bay 3 a 4 Eylantjes* leggen daar van het *N. O.* lyks het grootste is.

Rif van de Zuyd Bay.

Gy kunt tussen deese *Eylantjes*, by ons het *Rif van de S. Bay* genaamt, door loope als gy niet anders moogt, maar tusschen de *Wal*, en de *Eylantjes* is het noch best door te Seylen, also ’er tusschen de *Eylanden* verscheyde *Blinden* legge, hier gaan tusschen de *Eylanden* door, harde stroomen daar een ieder staat op moet maken, het *Lant* bezuyden de

Z. Bai is ook veel hooger als daar benoorden, zoo dat het daar ook goet is te komen.

Om in de Zuyd Bay te Zeylen.

Die van *bezuyden* komt, en begeert in *Z. Bay* te weesen stelt zyn Coerts van het voorgenoemde *Rif* soo hy daar aan verkent is, *N. O. 4 mylen* aan, en loopt dan met die Coerts Reght op de *Z. Bay* aan; voor het *Zuyder Gat* koomende, laat dan een kleyn *Eylantje* aan Stuur-Boort, en ook een aan Bak-Boort, dat nevens de Hoek van het groote *Eylant* leyt, daar mooght gy ook wel tusschen door, en is daar nevens te weten in ’t *N. W*. ook goede Anker gront en Redelyk leggen. Soo gy in de reghte *Bay* begeert te wesen, daar de Scheepen gemeenlyk leggen, seylt tusschen die twee voorgenoemde *Eylantjes* door, *N. N. O*. aan, dan kryght gy aan Bak-Boort een vlak *Eylantje*, en aan Stuur-Boort de vaste *Wal* Seylt soo een Kanon schoot voort, daar moogt gy dan leggen waart u belieft, achter een *Eylantje*, of anders, gy hebt hier *3 a 4 vadem* Santgront, de vaste *Wal* is in het inkoomen heel stil, gy kunt daar digt by langs Seylen.

Om het N. Gat uyt te Zeylen.

Wilt gy van hier om de *Noord*, en ’t *N. Gat* uyt Zeyle, met een Zuydlyke wint, want gy mooght hier binnen door niet laveeren, soo Seylt mids water langs, en schout de hoeken van de *Eylanden* aan weer zyden, nevens het tweede Gatje leyt een Blinde met hoogh water onder en met laagh water boven is, daar mooght gy aan beyde Zyden om, maar bewesten wort meest beseylt, hier is in ’t Vaarwater met laagh waater niet meer als *8* voeten water, Santgront. Dit voorgenoemde *Rifje* gepasseert zynde, wykt wat om de

Oost na een kleyn *Eylantje* laat dat aan Stuur-Boort en wykt dan na de *Zuyd Wal*, so gy de binnen hoek gepasseert zyt en Seylt daar by langs om u te waghten, voor een *Blinde* die daar ontrent en *Cabel* langhte van 't *Zuydlyks Eylant* van 't *Gat* leyt, en loopt dan soo voort *N. W*. op Zee tusschen de *Eylanden* door, maar niet te na aan de *Noord Wal*, die is niet al te schoon. Tusschen dit *Noorder Gat*, en de *Zuyd-Bay* zyn noch twee gatjes, die men wel uyt of en kan Seylen, hier *benoorden* leyt in Zee, een kleyn *Eylantje ¼ myl*, van de *Wal* daar meught gy binnen of buyten, om soo gy wilt. De *Zuydkant* van dit *Eylantje* is vuyl.

Om het N. Gat in te Zeylen.

Wilt gy het *N. Gat* in Zeylen, komende van *benoorden* soo myd de *Noord-Wal*, en Seylt by het *Zuyd Eylant* in en daar digt by langs, soo laat gy de Blinde aan Bak-Boort en hout soo u Koerts tot dight aan een *Eylantje*, dan hebt gy het *Gat* na de *Zuyd Bay* open, en Seylt dan *beoosten* of *bewesten*, het voorgenoemde *Rifje* om, en dat gepasseert kunt gy setten waar het u belieft, de twee buyten *Eylanden*, van 't *N. Gat* zyn Ront en het *Zuyd-Eylant* is steil en schoon, maar de binnen hoek is vlak, en moet gy schouwen.

Rommelpot.

Van de *Z. Bay* tot de *Rommelpot*, is de Koerts *N. N. O*. wel zoo *Oostlyk 4 mylen*, deese *Rommelpot* is een *Fioert* die Landtwaart in loopt, en de eerste *Fioert benoorden* de *Zuydbay*, voort ist *Noord* op, al gebroken lant, met groote *Fioerten*, en meenighte van Eylanden.

Wilde Eylant.

Van de *Rommelpot* tot *Rif kol*, is de Koerts *N. ten O. 8 mylen*, hier tusschen beyden leyt een *Eylantje*, ontrent *2 mylen* in Zee, en wort by ons het *Wildemans Eylant* genoemt, en verdeelt hem aan tween als gy ’er by zyt, met twee huysjes daar op.

Rif kol.

Dit is een kennelyk *Eylant* en leyt Redelyk Ront, en is daar ontrent al het hoogste *Eylant*, en is seer wel te kennen voor die hem eens heeft gesien, en legt digt aan de Zeekant. van de *Zuydbay* tot *Rif kol* legge verscheydene Banken *3, 4, 5. a 6 mylen* buyten de *Wal*, en is op sommige Plaatsen *5 10 15 vadem* water.

Rifje.

Van *Rif kol* tot de *Noord-Bays Fioert*, is de Koerts *N. ten O. 8 mylen Noorden*, wel soo *Oostlyk van Rif kol* en *N. O*. van de *Roohoek* leyt een *Rif* dat heel vuyl is, maar gy moogt daar sonder schroomen wel binnen door Zeyle. Regt voor de *N. Bays Fioert*, legge *3 Eylande ¼ myl* buyten de *Wal*, daar van het een hem aan twee verdeelt.

Noord Bay.

Dan siet gy een *Klip* regt de *Fioert* in, by ons de *Boots Klamp* genoemt, loopt daar op aan *O. ten N.* ontrent *1½ myl*, en wykt dan om Stuur-Boort om een vlakke hoek, daar gy dan een *Eylantje* siet, set het daar by op *5 a 6 vadem* water, van *Rif kol* buyten de *Eylanden* om, is de Koerts *Noorden 9 a 10 mylen*, als gy de *Eylanden* gepas-

seert syt, Seylt *N. N. O*. dan leyt *Disko benoorden*, van u en meugt het gemakkelijk sien, gy kunt van de *N. Bays Fioert*, ook op verscheyde Plaatsen, binnen de *Westelykste Eylanden*, daar de Koerts is *N. O. ten N. 1½ myl*, en seylt dan *N. O*. dan laat gy de voorgenoemde *Eylanden* aan Bak-Boort, hier tusschen de Klippen door weesende, krygt gy weer open zee.

Bonken en Jesse Bay.

De Koerts van de voorgenoemde *Eylanden* tot *Bonke Bay* is, *O. N. O. 4 mylen* wilt gy in *Bonke* of *Jesse Bay* weesen, soo Seylt de buytenste *Fioert* door, by de Stuurboorts *Wal* langs, gy passeert dan twee Groene *Eylantjes*, laat die aan Bak-Boort, gy kunt de Stuur-Boorts *Wal* houdende de *Bay* niet mis, het eerste *Gat* is heel nau, maar het ander is Ruym genoeg, hier kunt gy het setten op *6 a 7 vadem*, een Kanon schoot *Oostelyker* is *Jesse Bay* meede aan die *Wal* om de hoek heen. Hier is *14 a 15 vadem* water, hier binnen door, kunt gy noch twee *Fioerten* door Seyle, om in deese *Bayen* te koomen.

Col.

Hier van deese *Bayen N. W. ten N. ¼ myl*, leyt een seer kenbaar *Eylant* en wort by ons *Col* genoemt, vertoont hem meest Ront. Aan de *S. W*. Zyde leyt en Blinde onder water. *¼ myl*, daar beoosten leyt *Bonke Lant*, en ist hoogste *Lant* hier ontrent.

Moort Bay.

Van *Bonke Bay* tot de *Moort Bay* binnen de Klippen door, is de Koerts *Oost 1½ myl*, hier ist al gebroken *Lant*, en vol

Eylanden, de *Moort Bay* leyt tusschen twee *Eylanden* voor Zee, gy kunt van binnen en van buyten daar in Seyle, maar van uyt Zee is het beste, alsoo aan de binnen kant blinden legge, hier ist *3 a 4 vadem* diep.

Aene Bay.

Van de *Moort Bay* tot *Aene Bay* is de Koerts *S. O. 1½ myl*, men Seylt dan tusschen de buyten *Eylanden* door, en komt van binnen in. Deese *Bay* leyt tusschen twee *Eylanden*, aan de *Noord Wal*, men moet hier aan beyde kanten met touw vast maake, alsoo hier slegte Anker gront is, en heel diep. Wilt gy na buyten uyt Seyle, soo loopt by de Stuur-Boorts *Wal* uyt, na een *Eylantje* dat Redelijk Ront en hoog is, laat dat aan Bak-Boort. Daar buyten weesende, stelt u Koerts waar gy begeert. Buyten de Bak-Boorts hoek, tusschen de *Eylantjes*, legge eenige blinden, soo gy dat door Seylt, moet gy daar wel op verdagt weese.

Vlakke Groene Eylanden.

De Koerts van *Aene B*ay tot de Groene *Eylanden*, is *N. O. ten O. 3 mylen*, deese *Eylanden* sijn *5 a 6* in 't getal, daar kunt gy tusschen door Seyle, aan de Oosthoek van het *S. O*. lijks *Eylant* leyt een kleyn *Eylantje*, daar by en tusschen door, is het heel vuyl en droog, in deese *Eylanden* syn nog geen *Havens* of *Bayen* bekent.

Wilde Bay.

Van het *S. O*. lijks *Eylant* tot de *Wilde Bay*, is de Koerts *S. O. ten O. 3 mylen*, deese *Bay* leyt wel *1½ myl* in een *Fioert* op, is best te kennen aan een hoog lang *Eylant*, dat aan de Zuydkant van deese *Fioert* leyt, laat dat *Eylant* aan Stuur-Boort en Seylt de *Fioert O. ten S*. en *O. S. O*. in, by

de Bak-Boorts *Wal* langs, maar komt die *Wal* voor eerst niet te na, alsoo der by een Vlakke hoek, een blinde, onder water leyt, ontrent *2* Kabel langten, van de *Wal*. Seylt dan voort inwaart, soo lang gy aan Stuur-Boort een vaste *Wal* krijgt met een steyle vogel klip. Seylt daar na toe, en wijkt daar aan de binnen kant, daar kunt gy het setten soo diep als gy wilt op steekgront, deese *Fioert* moogt gy sonder schroom mids waters uyt of in Zeyle.

Spiering Bay.

Van deese *Bay* moogt gy Seyle na de *Spiering Bay*, binnen de buyten *Klippen* door, en laat dat voorgenoemde groot *Eylant*, in 't uyt Seylen aan Stuur-Boort en Seylt in 't *S. W*. op, soo lang gy een vlak *Eylant* krygt, wijkt daar by in, en dan weer *Oost* op, gy kunt hier setten waar het u belieft, het is hier over al steekgront, en is een groote wijde *Bay*, bekwaam om een heele Vloot Scheepen te bergen.

Sant Bay.

Van de buyten hoek van de wilde *Bays Fioert*, tot de *Sant Bay* is de Koerts *N. N. o. 3 mylen*, dit is een Sant Bogt en een schoone Gront, digt aan de *S*. kant leyt en *Eylant* vry hoog, daar is aan de binnen kant ook Anker Gront, tusschen de voorgenoemde *Bay*, en de *Sant Bay* syn nog twee *Bayen* bekent, de eene digt benoorden de hoek van de *Fioert*, en de andere tusschen beyden.

Ys Fioert.

Een half mijl benoorden de *Sant Bay*, een *Fioert*, die altijt vol Ys is, met vreeselijke hooge Ysbergen, maar waar die van daan koome, is tot nog toe onbekent, deese *Fioert* wort de Ys *Fioert* genaamt.

Makelikout.

Een half myl benoorden de Ys *Fioert* leyt en Bay genaamt *Makelikout*, daar voor digt aan de *Wal* legge drie *Eylantjes* daar aan ist best te kennen, loopt tusschen de *Suydpunt* en de *Eylantjes* door, tot in de *Bay*, en hebt daar *4 a 5 vadem* steekgront en legt hier beschut voor alle winden.

Een myl daar benoorden leyt ook een *Bay*, en is Ruym en wijt, gy moet van bezuyden inkoome, dees *Bay* leyt lang digt van *Bay* Ys.

Roo Bay.

Een half myl daar benoorden leyt de *Roo Bay*, uyt de *zuyd* komende kont gy hem niet mis Seyle, by de *Wal* langs die hier Redelijk schoon is, soo lang dat gy een hoek krygt, en gelijkt een *Eylant*. Die hoek gepasseert, set gy het Nauwe Gatje op, en loopt daar in, digt by de *Suyd Wal* langs, also de *Oost Wal* droog is, en twee blinden legge, hier binnen meugt gy 't setten na u begeeren, gy kunt ook beoosten uyt en in Seyle soo het open is van 't *Bay* Ys. En is daar ruim en wijt, in het voorgenoemde Nauwe Gatje is niet meer als *8* a *9* voeten water met laag water.

Van de *Roo Bay* tot de swarte vogel *Bay* is de Koerts *N. ten W. 4 mylen*, deese *Bay* is best te kennen, alsoo het bezuyden vast *Lant* is, en een groote Kanon schoot daar bezuyden, hebt gy een steyle hooge *Klip*, en seylt wat bet om de *Noord*, daar krijgt gy *2* a *3 eilantjes* seilt dan innewaart laat die *Eilantjes* aan Stuur-Boort, en drayt aan de Bak-Boort punt in, en set het neer by *2* wilde huysjes.

Way-Gat.

Van de swarte vogel *Bay* tot door het *Way-Gat*, is de

Koerts *N. N. W. 2* mijl, en dan *N. W. ten N.* en loopt met die Koerts het *Waigat* regt door, in 't *Waigat* ist ontrent *3* mijlen wijt, en Diko kant op de meeste Plaatsen, en Vlakke voet Strant, met hooge *Lant* ja het hoogste dat tot nog toe in de *Straat Davids* is bekent, de Stuur-Boorts Kust is afgebrooken *Lant*, met groote *Fioerten* aan de *Noordkant*, voor het *Waigat* leyt in Zee en groote *Eilant* hoog en aan de *Oost kant* daar digt aan, nog een kleyntje. Hier door het *Waigat*, gaen sterke stroomen, en meest om de *Noord*.

Disko Reede.

Om nu te Seylen van de *Roode Bay* na *Disko Reede*, seylt *N. W. ten W. 5 mylen. Disko Reede* is een vlakke Strant, en een opgaande gront, een Kanon schoot van de *Wal* leyt een *Rifje*, set het daar binnen op *9* a *10 vadem* steekgront, *Disko Reede* is best te kennen, aan de soo genoemde *Schans*, en is of het een *Wal* is die van menschen is gemaakt, hier is ook in 't *Lant* nevens de *Reede* een Berg, met drie heuvelen, daar aan ist ook goet te kennen, hier aan *Lant* is ook smits kool te bekomen die heel goet is van brant, en wel een heele dag vuer kan houde.

Liefde Bai.

Van *Disko Reede* tot de *Liefde Bai* is de Koerts langs het *Lant, west 6 a 7 mylen*, de *Liefde Bai* is seer wel te kennen, alsoo aan heel *Disko* geen buyten *Eilanden* legge als hier, en by de *Fortuyn Bai*. Komt gy van beoosten, en wilt in de *Liefde Bai* weese, loopt de buyten hoek of uythoek voor by, aan de binnen kant is de hoek vuyl en moet gy myden, dan siet gy een *Eilant* laat dat aan Stuur-Boort, en draayt daar by om dan krijgt gy nog en kleyn *Eilantje*, laat dat aan Bak-Boort en hout de Stuer-boorts *wal*, om een blin-

de te schouwen, die de Bak-boorts *wal* naast leyt, loopt so regt in tot dat gy aan de Stuerboorts *wal* een hoekje krijgt, dat gepasseert draayt daar by om, daar leyt de *Bai* voor u open en kunt het setten op *5, 6*, a *7 vadem* steekgront, beschut leggende, voor alle winden, tusschen *Disko Reede*, en de *Liefde Bai*, onthout zig de meeste Walvis.

Fortuyn Bai.

Van de *Liefde Bai* tot de *Fortuyn Bai* is de Koers *w. ten N*. een kleyn myl, en is ook een uythoek, loopt op de buyten hoek aan, laat die aan Bak-boort en draayt so dwars in de *wal*, maar gy moet eerst de *Noord wal* houden, om een blinde te mijden die aan de *Suidwal* leyt, die gepasseert draayt om de *Oost*, daar siet gy de *Bai* open, en is over al steekgront en heel goet leggen.

Begeert gy van de *Fortuin Bai* om de *Noord* te weesen, seylt het vorige *Gat* weer uyt. Het *wester Gat* is met vuylen. Soo gy buyten zyt, daar leyt nevens de *N. w*. hoek van ’t *Gat*, een *Rifje* dat is aan de *Oostzyde* heel vlak, gy meugt als gy niet anders kent, wel binnen het *Rifje* door, seylt dan *N. w. 4. mylen*, daar krygt gy een vlakke hoek, begeert gy daar in ’t *Lant* te weesen, soo draayt na de *Noord wal*, en passeert dan een vlak kleyn *Eilantje*, dat gy schouwen moet, dan siet gy een *Fioert* regt open, seylt dan *S. O. ten O*. aan en set het aan de Stuerboorts *wal* op *9*, a *10 vadem* steek-gront. Deese *Fioert* is in ’t inkoomen heel schoon en sonder vuylen.

Van de voorgenoemde vlakke hoek is de Koers *N. w. ten N. 4 mylen*, dan *N. 2½ mylen* hier tusschen beyden is een Bogt, en seer goede Anker gront, om deese hoek draayt de Kust *N. N. O*. te met *Oostelijker* tot het *N. O. ten O*. toe, en komt met de Koers dan weer van buyten, voor het *waigat*. Hier aan de *N. w*. syde van *Disko* loope ook eenige *Fioerten*, in ’t *Lant* op het *Lant* benoorden is nog onbekent, en tot nog toe onbevaren.

Koers en veerheden van de *Suyd Bay* tot aan *Disko*, als meede van *Bonke Bay* tot in de *Zuyd Oost* Bogt.

De Kust loopt hier te met *Noorden*, en dan *N. N. O*. tot het *N. O*. ten *Noorden*.

En draayt dan weer het waigat in.	*Koerts*	*mijlen*
Van *bonke bai* tot de *honde eilanden.*	*n*.	*3*
Van het *honde eilant* tot het *walvis eilant*.	*n.*	*2½*
van het *walvis eilant* tot de *Liefde bai*.	*n. t. w.*	*4*
van het *walvis eilant* tot *Disko Reede*.	*z. w. t. w*.	*8*
van *bonke bai* tot *Disko Reede*.	*n. o.*	*11*
van *Disko Reede* tot de *wilde bai*.	*z. Z.O.*	*11*
van het *walvis eilant* tot de *wilde bai*.	*o. z. o*.	*17*
van *bonke bai* tot de *Roo bai*.	*n. o. t. o*.	*9½*

Deese Koerts syn gestelt op twee streken miswysing, alsoo men hier ordenari twee streeken Rekent, te weten *noord westering*, als ook van staaten hoek tot om de *noord*.

In de *zuid bai* maakt volle Zee *n. w*. en *Z.O.* maan, als ook op de meeste Plaats, in de *Z.O.* Bogt. aan de *noordkant*, van ’t *waigat* een *zuid* en *noord* maan.

	gr.	*min*.
De *zuid bai* leyt op.	*67*	*10*
Rif kol.	*67*	*56*
noord bais Fioert.	*68*	*27*
Disko Reede.	*69*	*10*
Het *eilant* aan de *noord* kant van ’t *waigat.*	*71*	*20*

EYNDE.